

UUDISEID

ACADEMIA 2007 ja 2008

20. juunil toimus Karjäärinõustamise Teabekeskuses rahvusvahelise karjäärispetsialistide lähetusprojekti ACADEMIA 2007 lõpuseminar. Kaheksa lirimaal, Inglismaal, Taanis ja Soomes käinud Eesti spetsialisti andsid ülevaate õppenädalaist, mille jooksul nad tutvusid sihtriikide haridus- ja tööturusüsteemidega ning karjääriteenuste korraldusega, samuti said ülevaate töömeetoditest, uuendustest jm.

Lähetusprojekti tulemustega saab nüüd tutvuda kogumikus **Karjääriteenused Euroopas. Kokkuvõte ACADEMIA 2007 lähetustulemustest ja lõpuseminarist**. Ülevaated õppeviitidest asuvad ka veebi-aadressil www.innove.ee/teabekeskus/academia

Tegusad praktikud Euroopast tagasi. Vasakult: Merike Sassi, Heli Fershel, Mirjam Lindpere, Kaire Külaots, Tiina Saar, Anu Ehrpais, Ülle Haavasaar, Piret Jamnes

Kõikidele neile, kes soovivad järgmisel aastal osa võtta ACADEMIA õppeviitidest, on Teabekeskusel hea meel teatada, et konkursi läbides on neil see võimalus olemas: uus konkurss kaheksa järgmise osaleja leidmiseks 2008. aastal toimuvatesse lähetustesse kuulutatakse välja selle aasta sügisel Teabekeskuse kodulehel.

Konverents Šotimaal

Projekti EuroguideVAL lõppkonverents toimub 10.-11. septembril Edinburghis. Lähemat infot nii projekti kui ka konverentsi kohta saab veebist aadressil www.euroguideval.org. Projektist veel lk 3.

Uus uuring Erasmuselt

Erasmuse programmi raames on läbi viidud õpirändealane uuring, mis käsitleb motivatsiooni ja takistusi välismaale siirdumisel. Uuringu sihtrühmaks on üliõpilased, kellest 80% peab välismaale mineku kaheks olulisemaks mineku ajendiks uute kogemuste omandamist ja võõrkeeleoskuse rakendamist. Uuring veebis: www.esn.org/survey

KÄRDLAS AVATI HUPS!

Keskuse juhata Margit Kagadze kingitud kellaga

Hiiu maakonna koolinoortele, õpetajatele, lastevanematele ja teistele huvilistele on Kärkla südalinna alates 9. maist avatud uhiuus Hiiu Teavitamis- ja Nõustamiskeskus, suupärasemalt HUPS, lahtiseletatult — *Hiiudlane, uuri, pinguta ja sõua!* Majas, mis ehitati Euroopa struktuurifondi toel, aidatakse noortel orienteeruda nii õppimisvõimalustes Hiiu maal, Eestis ja mujalgi maailmas kui ka tööturu vajadustes. Erialavalikute hõlbustamiseks pakutakse keskuses noortele enesetundmise töötube, lisaks ka tervise- ja suhtealast nõu jpm.

Avamine kestis kolm päeva, mille jooksul sai nõustamiskeskuses kohtuda paljude huvitavate külalistega, tutvuda koolide infomaterjalidega, teha kutsevaliku teste. Esimesel päeval kirjutati alla kaks tähtsat dokumenti: nõustamisteenuse üleandmise leping Hiiu maavalitsuselt Kärkla linnale ja Mainori kõrgkooli õppekeskuse avamise leping Kärklas.

Kolmandal päeval toimus omavalitsuse juhtide, ettevõtjate, noorte ja haridustegelaste osalusel ümarlaud teemal *Noored Hiiu maale tagasi!* Avasõnad lausus avaliku halduse ja regionaalminister Vallo Reimaa. Sügisel jätkub arutelu eesmärgiga allkirjastada ühiste kavatsuste memorandum. Viimases fikseeritakse täpsemalt, mida konkreetselt iga osapool noorte heaks teeb. Avamispäevade pidulikul lõpetamisel esinesid Käina Gümnaasiumi noored näidendiga „Vigased pruudid“.

Kõigest täpsemalt: margit@kardla.ee

Meeleolukad fotod: www.noored.hiiumaa.ee>HUPS

EUROOPASSE ÕPPIMA 2007

Aastatega populaarsust kogunud trükis ilmub juba neljandat korda. Igal aastal lisandub midagi uut: tänavu saavad huvilised lugeda, kuidas õpirändest rohkem kasu saada ja millised suundumused on Eesti noorte välismaale õppima minekul. Samuti saab ülevaate õpingute finantseerimise ühe allika — töötamise ohtudest ja võimalustest. Tellimine Teabekeskuse kodulehel www.innove.ee/teabekeskus/trykistetellimine

KARJÄÄRINÕUSTAJATE ÜHINGU ALGATUSI

Ülevaade aastakoosolekust

31. mail toimus Tartu Ülikooli Sotsiaalteaduskonna majas Karjäärinõustajate Ühingu (KNÜ) aastakoosolek.

Vaatasime üle eelmise aasta tähtsamad sündmused ja kogemused kutseeksamitelt, tegime plaane järgmiseks aastaks. Praeguse seisuga on karjäärinõustaja kutseeksami sooritanud 16 nõustajat, järgmisel aastal loodame alustada kutseeksamitega ka karjääriinfo spetsialistidele ja kooli karjäärikoordinaatoritele.

Külastasime Tartu Ülikooli uut karjääri- ja nõustamiskeskust ning tutvusime sealsete nõustamisteenustega. Vaatasime dokumentaalset tööotsimise õppefilmi „Spikker“ ja arutlesime selle kasutamise võimalust oma klientide nõustamisel.

Arutasime ka ühingu aktiivsemat kaasalöömist karjääriteenuste arendamises ning vastava poliitika kujundamises riiklikul tasandil. Moodustasime selleks eraldi töörühma, kes sõnastab ühingu nägemuse karjääriteenuste arenguvajadustest.

Töörühma kuuluvad Mare Juske, Merike Sassi, Piret Jamnes, Kaire Savisaar, Signe Reppo, Lana Randaru, Kulla Naaber. Töörühm koostab ajavahemikus juuni-august 2007 kirja, mis saadetakse ministriumidele varasügisel.

Mirjam Lindpere, Piret Jamnes

Akrediteerimiskeemi projekt

Eelmisel kevadel otsustas KNÜ osaleda välispartnerina üle-euroopalise karjäärinõustajate akrediteerimiskeemi väljatöötamise projektis. Nüüd on projekti tegevused tasapisi alanud.

KNÜ on võtnud endale kohustuse testida 10 praktiku peal akrediteerimiskeemi, mis projekti raames välja töötatakse ning koguda tagasisidet kolmelt karjäärinõustamise valdkonna rahastajalt Eestis. Väljaarendatava skeemi eripära seisneb selles, et hindamine toimub kompetentsipõhiselt, st kompetentside omandamise käiku ei arvestata.

Projekt hõlmab 40 Euroopa organisatsiooni/assotsiatsiooni, sh IAEVG-d. Rohkem teavet projekti kohta saab esialgu e-posti aadressidel knyhing@yahoo.com ja eas@corep.it (inglise keeles). Kindlasti hoia me ka kõiki Karjäärituule lugejaid projekti käiguga kursis.

Kristina Orion

KNÜ koduleht www.hot.ee/kny

KARJÄÄRIÕPETUS TÜRI GÜMNAASIUMIS KARJÄÄRITEENUSTE PROJEKTI TOEL

Sirli Kriisa

Türi Gümnaasium

Kõikides Eesti koolides on aastaid tegeldud kutsevalikuga. Kas teemasse suhtutakse pealiskaudselt või entusiasmiga, sõltub paljuski kooli juhtkonnast ja õpetajast.

Enamasti viivad tublid õpetajad karjääriõpetust läbi klassijuhataja tundides ja aineõpetajate poolt sobiva ala-teema käsitlusel. On ka koole, kus karjääriõpe toimub valikainena.

Türi Gümnaasiumis alustasin kutsevaliku teemade käsitlemist valikainena 1994. aastal. Õpetus toimus 11. klassis 35 tunnise kursusena Etiketi valikaine nimetuse all. Ainekavas olid haaratud ametidokumentatsiooni täitmise oskuste arendamine, käitumisreeglite tutvustamine erinevates situatsioonides ja kohtades, nõuded välimusele jms. 6 aastat tagasi oli haridus- ja tööturumaastik muutunud, seega otsustasin täiendada ainekava ja muuta valikaine nimetust Karjääriõpetuseks. Kogu töö toimus paljude erinevate materjalide põhjal. Julgen öelda, et enne spetsiaalset koolitust karjääri planeerimisega kui eesmärgistatud tegevusega ei tegeldudki.

Karjääriteenuste projektis osalemine — värskendav muutus

Kõik muutus põhjalikult, kui 2005. aastal sai alguse karjääriteenuste spetsialistide koolitus struktuurifondide meetme 1.1 alt rahastatava projekti *Karjääriteenuste süsteemi arendamine Eesti Vabariigis* raames. Sellest projektist olen väga palju kasulikku leidnud senise töö korraldamisel: tutvustasin oma kooli õpetajatele karjääriplaneerimise põhimõtteid, mitmeid koolitusel saadud materjale kasutasin lõpuklasside õpilaste ja lastevanemate ühistel koosolekutel, mille teemaks olid valikud kooli lõpetamise järel ja hariduse astmed ning koolid Eestis.

Loomulikult tuli koolituse tulemusena täiendada ka karjääriõpetuse ainekava. Sain julgust jätkata suurema osa seni käsitletud teemadega, täienes meetoodiline ja teoreetiline baas. Üheks olulisemaks kasuks peangi teoreetilise materjali kvaliteeti — kõiki loengumaterjale saab kasutada erinevatele sihtgruppidele vajaliku info edastamise algmaterjalina.

Praegune tööfaas on jõudnud väga olulise etapini — välja on töötatud kooli karjääriõppe tegevuskava. Tuleb märkida, et kogu praktiline töökorraldus selle ettevalmistuseks oli väga hea. Etapiviisiline tööjaotus ja konkreetsete ülesannete täitmine on lisaks karjääriplaneerimise töökava väljatöötamisele heaks meetoodiliseks juhendiks ka koolis muude projektidega tehtavale tööle.

Muidugi on karjääriõpe koolis tegemas alles esimesi samme. Kui karjääriõpetuse tunni ainekavadega töö ei tundugi väga keeruline, siis kogu karjääriõpet erinevas vanuses õpilastele ja läbiva aina süsteemselt toimima saada on päris raske. Selleks on vaja esmajoones ühtset strateegiat, teemajaotust vanuseastmete kaupa ja koolitatud õpetajaid.

2/3 projektist on läbi. Töös on ühtne meetoodika ja õppematerjalid. Loodan, et tegijad ära ei väsi ja karjääriplaneerimine saab iga haritud inimese elus loomulikuks osaks.

PRAKTIKUTE KEVADINE KOHTUMINE SLOVEENIAS

10.-11. mail võõrustas Sloveenia pealinn Ljubljana 122 külast 24 Euroopa riigist, kes olid saanud konverentsile *The Voice of Users in Guidance*. Leonardo da Vinci Thematic Monitoring Group'i korraldatuna oli see planeeritud kahest üritusest esimene ergutamaks Elukestva Õppe Programmi 2007-2013 uute projektide ja ideede sünni. Osalejate seas olid eksperte, poliitikuid, karjääriteenuste arendajaid ning hulgaliselt praktikuid.

Konverentsi peamiseks eesmärgiks oli erinevate maade nõustamisalaste koostööprojektide tutvustamine praktikutele ning kogemuste vahetamine.

Kitsamaks eesmärgiks oli asetada teenuse tarbijad kesksesse rolli, muutes sellega traditsioonilist vaatenurka – pakkujalt tarbijale. Senisest enam tõusis esile vajadus arvestada teenuse pakkumisel nõustatava ootuste ja soovidega, keskenduda teenuste ja kasutatavate meetodite mitmekesistamisele ning sihtrühmade laiendamisele.

Paremailt: Küllike Arend ja Tiiu Allikvee

Konverentsil tutvustati erinevate maade nõustamisalaseid koostööprojektide ning vahetati kogemusi. Avapäeval (*market place'il*) sai tutvuda 24 projektiga aastatest 2001-2007. Konverentsi lõpus said parimad projektid ka auhinnatud: esimene auhind läks Ungarisse projektile *Developing a model of vocational orientation and vocational guidance considering labour market demands*. Selle tulemuseks oli kompleksne Interneti-põhine karjäärinõustamismudel, millest loodetakse edasi arendada kogu riiki hõlmav süsteem parandamaks tööhõivet ning vähendamaks töötute arvu.

Esimese päeva lõpetasid sellised spetsialistid nagu Raimo Vuorinen ja Peter Plant. Vuorinen on koos kolleegidega uurinud viimastel aastatel ELI poolt rahastatud karjäärinõustamisprojekte. Uuring käsitles teenuse kasutajate vajadusi, nõustamisel kasutatavaid meetodeid, kliendirahulolu, termine ühtlustamist jpm. Peter Plant väitis, et inimesed saavad nõustamisest parimat kasu mitte ainult spetsiaalsetes keskustes ja ametlikult, vaid näiteks ka töökohtadel, ühistel jalutuskäikudel ja nii edasi kuni SMS-teenusteni välja.

Toimusid ka töötoad riskilaste, vanemaaliste, puuetega inimeste ning madalate oskustega töötajate ja töötute nõustamise teemadel. Kokkuvõtetest jäi kõlama uute lähenemisviiside olulisus: mitmekesisemad nõustamiskohad – nõustamine ettevõtetes, tööturu-, haridus- ja koolitusasutustes, vaba-tahtlik ja erasektori töö ning tegevused lähtuvalt teenuse kasutajatest. Sarja teine konverents toimub sügisel Reykjavíkis.

Konverentsist täpsemalt www.lmvet.net

Muljeid jagasid Küllike Arend ja Tiiu Allikvee

VÕTA VÕIMALUSED

Aili Saluveer

Tartu Ülikool

Viimasel ajal räägitakse kõikjal maailmas järjest rohkem juurdepääsu laiendamisest (kõrg-)haridusele ja juba küpsemasse ikka jõudnud inimestele teise võimaluse andmisest hariduse

omandamiseks. Euroopas ongi hakatud tähelepanu pöörama vajadusele tunnustada ja arvestada kõrgkooli tulevate inimeste varem omandatud teadmisi ja oskusi.

VÕTA — varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine

Eestis on käimas LÜKKA* projekti raames VÕTA ala-projekt. VÕTA koosneb tinglikult kahest poolest: arvestada võib nii varasemaid õpinguid kui ka töökogemust kas õppimiseks või kutseomistamiseks. Ideaaljuhul peaks hindama inimese elu jooksul omandatud teadmisi ja oskusi tervikuna. Õpingute arvestamine on levinum ja tavapärasem viis varem õpitud tunnustada, töö- ja muudest kogemustest õppimise arvestamist kasutatakse palju vähem, see on ka keerulisem nii taotlejate kui hindajate jaoks. LÜKKA ja VÕTA projektidest saab põhjalikumalt lugeda veebis www.ut.ee/lykka

Nõustajate ja hindajate koolituste väljatöötamisel on abi rahvusvahelistest projektidest ning parima väliskogemuse kogumisest. Tartu Ülikool osaleb partnerina projektis EuroguideVAL, mis tegeleb VÕTA alal töötavate inimeste kompetentside kaardistamise ja neile vajalike koolituste väljatöötamisega. Projekti peamiseks tulemiks on käsiraamatu väljaandmine. Infot projekti EuroguideVAL kohta leiab veebist aadressil www.euroguideval.org

Koostöö karjäärispetsialistidega

29. mail toimus Karjäärinõustamise Teabekeskuses ümarlaud *VÕTA ja karjääriteenused – mis neid seob?* Arutelu VÕTA ja karjäärinõustamise seoste üle osutus viljakaks ning selle tulemusena jõuti järeldusele, et edasine koostöö on vajalik. Karjäärispetsialistid saavad anda esmast infot VÕTA võimaluste kohta ja aidata eneseanalüüsi ning enesehindamise oskuste arendamise abil klientidel oma kompetentse kaardistada ja edasise tegevusi planeerida, mis omakorda võib vajadusel viia varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise taotlemise ja edasi vastavasse õppeasutusse suunamiseni.

Seminarist lähemalt www.innove.ee/teabekeskus > **Üritused** Artikli täispikk versioon: www.innove.ee/teabekeskus/karjaarituul

* ESF meede 1.1 projekti "Ülikoolilõpetajate konkurentsivõime tõstmine läbi õppetegevuse kvaliteedi arenduse (LÜKKA)" alaprojekt "Varasema õpi- ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) süsteemi ja põhimõtete väljaarendamine ja juurutamine"

MSN MESSENGER NÕUSTAJA TÖÖVAHENDINA – TAANI KOGEMUS

Jesper Sølund Hansen
Aarhusi Ülikool

MSN Messengeri (MSN) kasutamise idee sündis vajadusest pakkuda karjääriteenust klientidele üle kogu maa. Tegime sellega algust 2006. aasta jaanuaris.

MSN Messengeri eelised

Töös gümnaasiumiastme noortega — neid edasiste kõrgkooliõpingute valikul nõustades — avastasime, et enamik noori kasutab sõpradega suheldes MSNi. Lühike küsitlus meie poolt teenindavate koolide seas näitas, et umbes 90-95% õpilasi kasutab regulaarselt MSNi. See paistab olevat meie sihtrühmale suurepärane võimalus olla suhtlemise keskmes ja nõ nähtaval. Seega oli pind MSNi kasutamiseks olemas, pidime vaid leidma õige tee noorteni.

Teine MSNi kasuks rääkiv asjaolu oli geograafiline aspekt: meie keskus, Studievalg Midt- og Vestjylland, teenindab suurt, kuid hõredalt asustatud piirkonda, mistõttu ei astu õpilased nõustamiskeskusesse just sageli sisse. MSN töövahendina aitab parandada nõustamisteenuse kättesaadavust maapiirkondades ning on samas ka hõlpsasti kasutatav.

Millest kõik alguse sai?

Meie keskus oli vaid mõni inimene, kes oli varem MSNiga kokku puutunud. Et vähendada põlvkondade vahelist lõhet, mida mõned töötajad tajusid, hakkasime MSNis esialgu omavahel suhtlema. Pärast "katseaega" olime valmis kliendile — gümnaasiumiõpilasele — lähenema. Esimeseks väljakutseks oli tutvustada uut

Sune Agger
Studievalg Midt- og Vestjylland

teenust ja anda juhiseid selle kasutamiseks. Et meie eelarve oli üsna kesine, levisime koolidesse mõned postrid ja kasutasime õpilaste informeerimiseks ära oma karjääritunde klassides. Raskusi valmistas asjaolu, et klient pidi kutsuma meid oma MSNi grupiga liituma.

Kolm ettevõtmisesse kaasatud keskust alustasid tööd — esialgu paar-kolm tundi ühel päeval nädalas. Peagi sai selgeks, et vajadus MSNi teenuse järgi kasvas ja kliendid esitasid hulganisti küsimusi. Kaks keskust pikendasid esimese 8 kuu jooksul tööaega pikemale ajale, praegu saab klient nõustajaga MSNi teel suhelda juba 3-4 päeval nädalas.

Noorte suhtluskeskkond

Eeldasime, et MSNist saab peamiselt hariduse ja tööturu alase info edastamise ja vahetamise koht. Aeg on aga näidanud, et MSNi teel saab üsnagi edukalt lahendada ka märksa keerukamaid probleeme: nii nõustajal kui ka kliendil on võimalus esitada rohkem küsimusi, nendele vastata ja neid kommenteerida. MSN on noorte suhtluskeskkond — seda näitab selgesti nende sõnakasutus ja eneseväljendusviis. Arvame, et noored tunnevad end MSNis suheldes kindlalt ja on suhtlemisele avatud.

Hinnangute järgi kasvab MSNi kasutamise tõttu ka meie sihtrühm, sest MSN on väga populaarne just poiste seas ja samuti mitte-taanlastest poiste seas — see osa noortest ei ole teenuste tarbijana eriti aktiivne.

MSNil kui nõustaja töövahendil on siiski ka puudusi: see nõuab lisatööjõudu, sest nõustaja peab keskuse lahtioleku ajal olema MSNis kasutades arvuti taga. MSNiga koos saab kasutada ka veebikaamera ülekannet, nii on kliendil võimalus nõustajat ka näha ja vastupidi. Ükski keskus seda siiski veel rakendanud pole

Studievalg Taanis

- 7 piirkondlikku keskust.
- Rahastatud valitsuse poolt ega sõltu ühestki Taani haridusinstituutsioonist.
- Studievalgi ülesandeks on tagada sõltumatu ja professionaalne karjääriteenus kodanikele, kes soovivad omandada kõrgharidust Taanis.
- Peamine sihtrühm: gümnaasiumiõpilased ja õpingutes pausi teinud keskharidusega noored.

Jesper ja Sune käisid maikuus ACADEMIA õppeviisidil Eestis. Toimetuse märkus

NÄITEID EESTIST

Marju Pöld Saaremaa Noorte Infopunkti kasutab MSNi juba kolm aastat tagasi, kuid loobus sellest klientide vähesuse tõttu. Teenuse tarbimine hääbus tema arvates seetõttu, et noored vajavad karjääri-nõustajaga siiski enne isiklikku kontakti (näiteks karjääriplaneerimise tunnis). Noor tahab teada, kellega ta suhtleb.

Pärnu Õppenõustamiskeskuses võeti MSN karjääriinfo jagamise töövahendina kasutusele selle aasta maikuus. Karjääri-nõustaja **Terje Jürivete** sõnul on teenuse tarbijate hulk suurenenud just poiste näol, kes muidu ehk keskusesse tulemisel tagasihoidlikud on. Esialgu vastab üks keskuse töötaja päringutele üks kord nädalas 3 tundi järjest. Abivajajate arv paistab kasvavat.

Eesti karjääripetsialiste küsitles Maria Ratassep

Karjäärinõustamise Teabekeskus

Liivalaia 2, Tallinn 10118

tel: 6 99 80 59

e-post: teabekeskus@innove.ee

Haridus- ja Teadusministeerium

Ajalehe KARJÄÄRITUUL täispikk elektrooniline versioon asub : www.innove.ee/teabekeskus/karjaarituul